

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Pomoc prawna

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [fr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

angielski

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [en](#)

Swipe to change

Pomoc prawna

Francja

We Francji pomoc prawna nosi nazwę *aide juridictionnelle*.

1 Jakie są koszty postępowania sądowego i kto je zazwyczaj ponosi?

Koszty poniesione w toku postępowania różnią się w zależności od charakteru i złożoności sprawy oraz od rodzaju postępowania i sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

Koszty dzielą się na trzy kategorie:

- honorarium adwokata, które nie podlega ustalonemu cennikowi i może zostać swobodnie uzgodnione przez adwokata i klienta; co do zasady koszty te ponosi klient, chyba że jest uprawniony do pomocy prawnej;
- koszty wyszczególnione w art. 695 kodeksu postępowania cywilnego (Code de procédure civile), które obejmują przede wszystkim:
 - a) koszty zastępstwa procesowego należne adwokatom lub niektórym urzędnikom publicznym (*officiers publics* lub *officiers ministériels*); koszty zastępstwa procesowego nalicza się osobno od honorarium;
 - b) opłaty sądowe należne komornikom;
 - c) koszty opinii biegłych i czynności przygotowawczych;
 - d) wszelkie wynagrodzenie należne świadkom na podstawie cennika;
 - e) honorarium obrońcy sądowego (*droit de plaidoirie*);
 - f) wydatki: koszty związane z wydatkami ponoszonymi przez prawników do celów postępowania zgodnie z określonymi stawkami.

Koszty pokrywa strona przegrywająca. Zasadę tę ustanowiono w art. 696 kodeksu postępowania cywilnego. Sędziowie mogą jednak z uzasadnionych przyczyn obciążyć całością lub częścią tych kosztów drugą stronę postępowania; w takim przypadku koszty są dzielone;

- pozostałe koszty, które ponoszą strony postępowania sądowego, pokrywają zasadniczo poszczególne strony, chyba że sędzia postanowi inaczej. Sędzia może skorzystać z tego uprawnienia zarówno w sprawach cywilnych, jak i w sprawach karnych, uwzględniając zasadę słuszności lub sytuację materialną skazanego. Sędzia może również z urzędu postanowić, że obciążenie strony kosztami nie jest konieczne.

W postępowaniu karnym opłaty sądowe pokrywa Skarb Państwa. Skazany uiszcza stałą opłatę za postępowanie, której wysokość zależy od popełnionego czynu.

2 Na czym polega pomoc prawna?

Pomoc prawna (*aide juridictionnelle*) jest elementem systemu pomocy w kwestiach prawnych (*aide juridique*) (który zastąpił dawny system pomocy prawnej uregulowany ustawą z 1972 r.) przewidzianego w ustawie nr 91-647 z dnia 10 lipca 1991 r. o pomocy w kwestiach prawnych, pomocy prawnej i wsparciu w zakresie usług adwokackich w postępowaniach pozasądowych (loi no 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique et relatif à l'aide juridictionnelle et à l'aide à l'intervention de l'avocat dans les procédures non juridictionnelles).

Pomoc w kwestiach prawnych obejmuje:

pomoc prawną: państwo przyznaje pomoc finansową w pełnym lub częściowym zakresie w postępowaniu przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, do celów wykonania orzeczenia sądu oraz do celów uiszczenia stosownych opłat przed wszczęciem postępowania lub w przypadku rozwodów za porozumieniem stron w trybie pozasądowym;

wsparcie w zakresie usług adwokackich w pozasądowym postępowaniu karnym w celu skorzystania z innych możliwości niż rozpoznanie sprawy przez sąd (zawarcie ugody, mediacja itp.) lub w trakcie aresztu tymczasowego lub wsparcie dla osadzonych w postępowaniu przed radą dyscyplinarną zakładu karnego;

pomoc w zakresie dostępu do prawa (informacje, wskazówki i bezpłatne konsultacje prawne).

Pomoc prawna i wsparcie w zakresie usług adwokackich w postępowaniach pozasądowych skierowane są do osób, które chcą dochodzić swoich praw, ale dysponują niewielkimi środkami. Tego rodzaju pomoc polega na pokryciu przez państwo w pełnym lub częściowym zakresie poniesionych kosztów i obejmuje również koszty postępowania (honorarium adwokata, komornika, notariusza itp.). Przyznaje się ją osobie, która wystąpi z odpowiednim wnioskiem, jeżeli wytoczone powództwo nie jest niedopuszczalne, bezzasadne lub nie stanowi nadużycia, w szczególności ze względu na liczbę pozwów lub częstotliwość ich składania.

Pomoc prawna może być pełna, częściowa lub zerowa. Nie obejmuje ona żadnych kosztów objętych polisą ubezpieczenia ochrony prawnej lub innym programem ochrony. W stosownych przypadkach każda część kosztów pokrytych w ten sposób zostanie odliczona od kwot wypłaconych przez państwo w ramach pomocy prawnej.

Osoba uprawniona do pomocy prawnej może otrzymać nieodpłatną pomoc adwokata lub innego prawnika (np. komornika, notariusza, licytatora itp.) i może być zwolniona z całości lub części kosztów sądowych. Pomoc prawna podlega kryteriom kwalifikowalności ustanowionym we wspomnianej wyżej ustawie z dnia 10 lipca 1991 r. oraz w dekrety 2020-1717 z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wykonania ustawy nr 91-647 z dnia 10 lipca 1991 r. o pomocy w kwestiach prawnych, pomocy prawnej i wsparciu w zakresie usług adwokackich w postępowaniach pozasądowych (loi no 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique et relatif à l'aide juridictionnelle et à l'aide à l'intervention de l'avocat dans les procédures non juridictionnelles).

3 Komu przysługuje pomoc prawna?

Pomoc prawną przyznają biura ds. pomocy prawnej (*bureau de l'aide juridictionnelle*) przy jednolitych sądach powszechnych (*tribunal judiciaire*), będących połączeniem sądu instancji i wielkiej instancji, z zastrzeżeniem określonych kryteriów dotyczących sytuacji finansowej, obywatelstwa, miejsca zamieszkania i dopuszczalności.

W niektórych sytuacjach pomoc taką można również przyznać na warunkach odstępstwa (zob. poniżej).

Kryteria finansowe:

Do uzyskania pomocy prawnej kwalifikuje się osoba, której dochód stanowiący podstawę do naliczenia podatku (*revenu fiscal de référence*) lub której zdolność płatnicza i majątek nie przekraczają progu określonego w dekrete.

W dniu 1 stycznia 2021 r. weszły w życie nowe przepisy zmieniające kryteria kwalifikowalności, które umożliwiają dostęp do pomocy prawnej. Obecnie kwalifikowalność do pomocy warunkują następujące elementy.

Dochód stanowiący podstawę do naliczenia podatku (*revenu fiscal de référence*). Dochód ten odpowiada kwocie rocznego dochodu obliczonego przez organy podatkowe i wskazanego w zawiadomieniu o wymiarze podatku. Progi kwalifikowalności określono w art. 3 dekretu 2020-1717 z dnia 28 grudnia 2020 r. o pomocy prawnej (*décret 2020-1717 du 28 décembre 2020 relatif à l'aide juridictionnelle*). Na przykład wnioski o pomoc prawną złożone w 2021 r. rozpatruje się w świetle kwoty dochodu stanowiącego podstawę do naliczenia podatku wskazanego w ostatnim zawiadomieniu o wymiarze podatku. Od 1 stycznia 2021 r. kwota dochodu stanowiącego podstawę do naliczenia podatku na jedną osobę nie może przekraczać 11 262 euro w przypadku pełnej pomocy prawnej i 16 890 euro w przypadku częściowej pomocy prawnej. Dochodem stanowiącym podstawę do naliczenia podatku brany pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosku o pomoc prawną jest dochód gospodarstwa domowego do celów podatkowych (*foyer fiscal*). Jeżeli do tego gospodarstwa należy większa liczba osób, maksymalne pułapy uwzględniają dochody wszystkich tych osób. Jeżeli jednak wniosek o pomoc prawną dotyczy postępowania związanego ze sporem między wnioskodawcą a członkiem jego gospodarstwa domowego do celów podatkowych, próg dochodowy rozpatruje się indywidualnie; w takich przypadkach przy ustalaniu, czy dana osoba kwalifikuje się do otrzymania pomocy, bierze się pod uwagę jej zdolność płatniczą. Ruchomości (głównie oszczędności): wnioskodawca nie kwalifikuje się do uzyskania pomocy prawnej, jeżeli wartość jego ruchomości przekracza pułap ustalony dla pełnej pomocy prawnej (tj. 11 262 euro na osobę w 2020 r.).

Nieruchomości (z wyłączeniem głównego miejsca zamieszkania i siedziby przedsiębiorstwa): wnioskodawca nie kwalifikuje się do uzyskania pomocy prawnej, jeżeli wartość jego nieruchomości przekracza dwukrotność pułapu ustalonego dla częściowej pomocy prawnej (tj. 33 780 euro na osobę w 2020 r.). Jeżeli do gospodarstwa domowego do celów podatkowych należy większa liczba osób, maksymalne pułapy uwzględniają ruchomości i nieruchomości wszystkich tych osób. Jeżeli jednak wniosek o pomoc prawną dotyczy postępowania związanego ze sporem między wnioskodawcą a członkiem jego gospodarstwa domowego do celów podatkowych, pułapy dotyczące majątku rozpatruje się indywidualnie.

Skład gospodarstwa domowego do celów podatkowych: Jeżeli do gospodarstwa domowego do celów podatkowych należy większa liczba osób, pułapy dotyczące majątku zwiększa się o:

0,18-krotnie za każdą z dwóch pierwszych dodatkowych osób,

0,1137-krotnie za każdą kolejną osobę.

Pomoc prawną na rzecz ofiar najpoważniejszych przestępstw (ofiar usiłowania zabójstwa lub usiłowania spowodowania uszczerbku na zdrowiu) oraz osób pozostających na ich utrzymaniu przyznaje się jednak bez względu na kryterium dochodowe.

Kryterium obywatelstwa:

O pomoc prawną mogą ubiegać się obywatele Francji i państw członkowskich UE (z wyjątkiem Danii) oraz obywatele państw trzecich, którzy mają legalne miejsce zwykłego pobytu we Francji. Pomoc prawną do celów postępowania prowadzonego przed sądem francuskim może uzyskać również cudzoziemiec, który nie ma miejsca pobytu we Francji, ale jest obywatelem państwa, które zawarło z Francją umowę międzynarodową lub dwustronną uprawniającą obywateli tego państwa do otrzymania pomocy prawnej.

Kryterium miejsca pobytu

Z wyjątkiem przypadków opisanych powyżej zasadniczo stosuje się kryterium miejsca legalnego zwykłego pobytu na terytorium Francji zgodnie z prawem. Cudzoziemiec, który nie ma miejsca pobytu na terytorium Francji, może jednak ubiegać się o pomoc prawną, o ile jest nieletnim, podejrzanym występującym w charakterze świadka, oskarżonym przed sędzią śledczym (*mis en examen*), oskarżonym przed sądem poprawczym lub policyjnym (*prévenu*), oskarżonym przed sądem przysięgłych (*accusé*), skazanym lub pokrzywdzonym w postępowaniu karnym, jeżeli jest objęty nakazem ochrony zgodnie z art. 515-9 kodeksu cywilnego, jeżeli jest stroną ugody sądowej, bądź o ile jest stroną postępowania w przedmiocie warunków ustanowionych w kodeksie dotyczącym wjazdu i pobytu oraz prawa do azylu cudzoziemców na terytorium Francji.

Kryterium dopuszczalności:

Pomoc prawną przyznaje się osobom, których czynności prawne nie wydają się oczywiście niedopuszczalne lub nieuzasadnione. Warunek ten nie ma zastosowania do pozwanych, osób ponoszących odpowiedzialność cywilną, podejrzanych występujących w charakterze świadka, oskarżonych przed sądem poprawczym lub policyjnym, oskarżonych przed sądem przysięgłych ani skazanych.

Wniosek o pomoc prawną w postępowaniu apelacyjnym oddala się, jeżeli nie ma zasadnych podstaw do wszczęcia takiego postępowania.

Jeżeli wniosek został z tego powodu oddalony, ale sędzia dopuści apelację wnioskodawcy, wnioskodawca otrzymuje zwrot poniesionych lub uiszczonych przez niego kosztów, opłat i wynagrodzeń do kwoty pomocy prawnej, która przysługiwałaby mu w świetle jego sytuacji materialnej.

Sytuacje szczególne

Pomoc prawną przyznaje się bez badania kryteriów kwalifikowalności, jeżeli wnioskodawca uzyskał już pomoc prawną do celów prowadzonego postępowania, a strona przeciwna w tym postępowaniu odwołała się od postanowienia wydanego na korzyść wnioskodawcy, lub jeżeli wnosi on powództwo do Krajowego Sądu ds. Prawa do Azylu (Cour nationale du droit d'asile).

Podobnie osoba, która nie spełnia kryteriów kwalifikowalności, może uzyskać pomoc prawną w drodze wyjątku, jeżeli z uwagi na przedmiot sporu lub przewidywalne koszty postępowania wydaje się, że jej roszczenie jest szczególnie zasadne (art. 6 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o pomocy prawnej).

4 Czy pomoc prawna przysługuje we wszystkich rodzajach postępowań?

Pomoc prawną przysługuje powodowi i pozwanym w postępowaniu nieprocesowym i procesowym przed każdym sądem oraz na potrzeby przesłuchania małoletnich.

Pomoc prawną może obejmować całość lub część postępowania i może zostać przyznana do celów polubownego rozstrzygnięcia sporu przed wszczęciem postępowania.

Pomoc prawną może również zostać przyznana w celu zabezpieczenia wykonania postanowienia sądu lub innego tytułu wykonawczego, w tym postanowień i tytułów wykonawczych wydanych przez sądy innych państw członkowskich UE, z wyjątkiem Danii.

5 Czy istnieje odrębna procedura odnosząca się do sytuacji wyjątkowych?

Pomoc prawną może zostać przyznana tymczasowo, jeżeli istnieje ryzyko, że w wyniku postępowania istotnie pogorszą się warunki utrzymania wnioskodawcy, w szczególności w postępowaniu egzekucyjnym w celu zajęcia lub eksmisji. Wówczas pomoc prawną może przyznać dyrektor biura ds. pomocy prawnej, sąd właściwy lub jego prezes. W postępowaniu karnym przepisy zezwalają na przyznanie pomocy prawnej w sytuacjach pilnych, np. w przypadku interwencji w trakcie przesłuchania podczas pierwszego stawienia się w sądzie (*interrogatoire de première comparution*) lub postępowania przyspieszonego (*comparution immédiate*).

Pomoc prawną przyznaje się tymczasowo w toku postępowania i obejmuje ona wszystkie czynności podjęte przez sąd.

6 Gdzie można uzyskać formularz wniosku o pomoc prawną?

Wniosek o pomoc prawną można pobrać i wydrukować, kopiując poniższy link do swojej przeglądarki:

<https://www.justice.fr/formulaire/demande-aide-juridictionnelle>

O pomoc prawną można ubiegać się przed wytoczeniem powództwa lub w toku postępowania.

O pomoc prawną można ubiegać się również po zakończeniu postępowania, np. w celu wykonania orzeczenia sądu.

Formularz wniosku o pomoc prawną można uzyskać w sądzie właściwym dla miejsca zamieszkania lub w sądzie, w którym będzie rozpoznawana sprawa, oraz w najbliższych „punktach wymiaru sprawiedliwości” [punkty porad prawnych (*Maisons de la Justice et du Droit*), punkt dostępu do wymiaru sprawiedliwości (*Point d'Accès au Droit*) lub punkt dostępu do porad prawnych (*Relais d'Accès au Droit*)]. Aby zlokalizować taki punkt, można skorzystać ze strony internetowej: <http://www.annuaires.justice.gouv.fr/lieux-dacces-aux-droits-101111>.

Obywatele Francji mieszkający za granicą mogą uzyskać ten formularz w konsulatach lub pod następującym adresem:

**Département de l'entraide, du droit international privé et européen, Ministère de la Justice,
Direction des affaires civiles et du sœau,**

13 place Vendôme, 75042 Paris Cedex 01.

Cudzoziemcy niemający miejsca pobytu we Francji mogą uzyskać formularz pomocy prawnej w centralnym organie wyznaczonym przez właściwe państwo do przekazywania międzynarodowych wniosków o pomoc prawną. Większość państw wyznaczyła jako ten organ swoje ministerstwo ds. sprawiedliwości. Francja wyznaczyła wskazany powyżej departament Ministerstwa Sprawiedliwości (Bureau du droit de l'Union, du droit international privé et de l'entraide civile) do przetwarzania wniosków w sprawach cywilnych, handlowych lub administracyjnych złożonych przez obywateli państw członkowskich Rady Europy, które są stronami Porozumienia europejskiego w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej z dnia 27 stycznia 1977 r., oraz upoważniła ten departament do przyjmowania i przekazywania takich wniosków.

Obywatele państw członkowskich UE (z wyjątkiem Danii), którzy mają miejsce pobytu we Francji lub są stronami postępowania prowadzonego przed sądem francuskim, mogą ubiegać się o transgraniczną pomoc prawną w sprawach cywilnych i handlowych zgodnie z dyrektywą Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. Organem odpowiedzialnym za przetwarzanie tych wniosków we Francji jest:

Bureau de l'aide juridictionnelle

Service de l'accès au droit et à la justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)

Ministère de la Justice

13 place Vendôme, 75042 Paris Cedex 01.

Uwaga: Wkrótce będzie można składać wnioski o pomoc prawną za pośrednictwem systemu informacji o pomocy prawnej (Système d'information de l'aide juridictionnelle), który jest obecnie testowany w niektórych sądach.

Dzięki temu systemowi osoby fizyczne będą mogły składać wnioski o pomoc prawną przez internet, a następnie wnioski te będą wpływać do biura ds. pomocy prawnej, co uprości procedury i skróci czas rozpatrywania wniosków.

7 Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o pomoc prawną?

Do uzupełnionego formularza wniosku o pomoc prawną należy załączyć dokumenty potwierdzające (zawiadomienie o wymiarze podatku, zaświadczenie o sytuacji rodzinnej lub obywatelstwie itp.) zgodnie z przepisami dekretu z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie treści formularza wniosku o pomoc prawną oraz wykazu dokumentów, które należy do niego załączyć (Arrêté du 30 décembre 2020 relatif au contenu du formulaire de demande d'aide juridictionnelle et à la liste des pièces à y joindre). Dokumenty potwierdzające dotyczą w szczególności środków finansowych (wnioskodawcy i osób zamieszkujących z wnioskodawcą), przedmiotu wniosku i sądu rozpoznającego sprawę.

8 Gdzie należy złożyć wniosek o pomoc prawną?

Wniosek można złożyć lub przesłać do biura ds. pomocy prawnej właściwego dla miejsca pobytu wnioskodawcy lub dla okręgu sądu rozpoznającego sprawę. Przy każdym jednolitym sądzie powszechnym (*tribunal judiciaire*) (dawniej przy sądzie wielkiej instancji – *tribunal de grande instance*) działa jedno takie biuro, które przetwarza wnioski o pomoc prawną w sprawach rozpoznawanych przez dany sąd lub przez sądy właściwe dla jego okręgu: jednolity sąd powszechny (*tribunal judiciaire*), sąd administracyjny (*tribunal administratif*), sąd pracy (*conseil de prud'hommes*), sąd apelacyjny (*cour d'appel*) i administracyjny sąd apelacyjny (*cour administrative d'appel*).

W ramach odstępstwa od powyższej zasady takie biura działają również przy następujących sądach:

Sąd Kasacyjny (Cour de cassation), czyli najwyższy sąd powszechny;

Rada Stanu (Conseil d'état), która jest najwyższym sądem administracyjnym;

Krajowy Sąd ds. Prawa do Azylu (Cour nationale du droit d'asile).

9 W jaki sposób można się dowiedzieć o zakwalifikowaniu do uzyskania pomocy prawnej?

O wydanym postanowieniu wnioskodawcę zawiadamia biuro ds. pomocy prawnej właściwe dla jego miejsca pobytu.

Aby określić swoje ewentualne uprawnienia do pomocy prawnej, można również skorzystać z symulatora online:

<https://www.justice.fr/simulateurs/aide-juridictionnelle>

Dzięki tej symulacji można się dowiedzieć, czy jest się potencjalnie uprawnionym do pomocy prawnej. Nie zastępuje ona jednak właściwego rozpatrzenia wniosku, a zatem nie przesądza o decyzji, którą podejmie biuro ds. pomocy prawnej.

10 Co należy zrobić w razie zakwalifikowania się do uzyskania pomocy prawnej?

Wnioskodawca powinien skontaktować się ze swoim adwokatem (lub prawnikiem, np. komornikiem, biegłym, notariuszem itp.) lub osobą wyznaczoną do kontaktu z wnioskodawcą w celu wyjaśnienia swojej sprawy i przekazania wszelkich informacji i dokumentów niezbędnych im do pracy.

Jeżeli wnioskodawca uzyskał częściową pomoc prawną, ustala ze wskazanymi powyżej osobami dodatkowe wynagrodzenie. Kwotę tego wynagrodzenia należy wskazać w umowie, którą wnioskodawca musi podpisać.

11 Kto wybiera adwokata lub radcę prawnego dla osoby, której przyznano pomoc prawną?

Każdy może dowolnie wybrać adwokata.

Osoba, która samodzielnie wyznacza adwokata, musi podać jego imię i nazwisko we wniosku o pomoc prawną.

Jeżeli jednak wnioskodawca nie wskaże adwokata, wyznacza go dziekan izby adwokackiej przy jednolitym sądzie powszechnym (*tribunal judiciaire*) (dawniej przy sądzie wielkiej instancji – *tribunal de grande instance*) lub prezes sądu rozpoznającego sprawę.

12 Czy pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty postępowania?

Pełna pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty postępowania, w tym bezpośrednie należności na rzecz adwokata lub innych specjalistów (komorników, biegłych, notariuszy itd.). Należności te oblicza się na podstawie cennika lub tabeli stawek w zależności od rodzaju postępowania.

13 Kto ponosi pozostałe koszty w razie zakwalifikowania się do uzyskania częściowej pomocy prawnej?

W zależności od dochodów wnioskodawcy może on otrzymać częściową pomoc prawną w dwóch stawkach, 55% i 25%, którą pokrywa Skarb Państwa.

Wnioskodawca w dalszym ciągu musi pokryć dodatkową, niustaloną z góry opłatę, określoną w drodze umowy między wnioskodawcą a adwokatem, przy czym wysokość tej opłaty kontroluje dziekan izby adwokackiej, do którego wnioskodawca może się odwołać.

Podobnie jak w przypadku pełnej pomocy prawnej prawo do częściowej pomocy prawnej również zwalnia uprawnionego z pozostałych niezbędnych kosztów postępowania.

14 Czy pomoc prawna obejmuje również koszty odwołań?

Jeżeli wnioskodawca jest stroną wnoszącą środek zaskarżenia, musi złożyć ponowny wniosek o pomoc prawną, który zostanie poddany ocenie z uwzględnieniem określonych w prawie kryteriów kwalifikowalności.

Jeżeli natomiast środek zaskarżenia wnosi strona przeciwna, przyznane wnioskodawcy uprawnienie do pomocy prawnej będzie nadal skuteczne. Wnioskodawca musi jednak złożyć wyraźnie ponowny wniosek do biura ds. pomocy prawnej przy jednolitym sądzie powszechnym (*tribunal judiciaire*) właściwym dla własnego miejsca zamieszkania lub w okręgu sądu apelacyjnego.

Jeżeli wnioskodawca otrzymał już pomoc prawną w poprzednich instancjach i chce wnieść skargę kasacyjną, poprzednie postanowienia dotyczące jego kwalifikowalności nie mają już zastosowania. Osoba ubiegająca się o pomoc prawną składa wniosek do biura ds. pomocy prawnej przy Sądzie Kasacyjnym, które bada dopuszczalność proponowanej skargi oraz wysokość dochodów wnioskodawcy. Wniosek o pomoc prawną w postępowaniu apelacyjnym oddala się, jeżeli nie ma zasadnych podstaw do wszczęcia takiego postępowania.

15 Czy pomoc prawna może zostać cofnięta przed zakończeniem postępowania (lub nawet odwołana po zakończeniu postępowania)?

Przyznana pomoc prawna może zostać cofnięta w całości lub w części (art. 50 ustawy z 1991 r. i art. 65–68 dekrety 2020-1717 z dnia 28 grudnia 2020 r. o pomocy prawnej) w toku postępowania lub po jego zakończeniu w następujących okolicznościach:

jeżeli pomoc uzyskano na podstawie fałszywych oświadczeń lub nieprawdziwych dokumentów;

w kontekście postępowania, które jest prowadzone z naruszeniem przepisów procesowych lub które uznano za przewlekłe i oczywiście niedopuszczalne;

jeżeli w toku postępowania wartość majątku ruchomego lub nieruchomości uprawnionego znacznie wzrosła;

jeżeli w wyniku prawomocnego wyroku sądu wnioskodawca otrzyma kwotę w wysokości przekraczającej pułap, na podstawie którego określa się kwalifikowalność do uzyskania pomocy prawnej;

jeżeli zewnętrzne aspekty stylu życia osoby uprawnionej do pomocy prawnej lub wsparcia w zakresie usług adwokackich wydają się oczywiście niewspółmierne do kwoty rocznych środków branych pod uwagę przy ocenie kwalifikowalności tej osoby.

Postanowienie o cofnięciu pomocy prawnej wiąże się z obowiązkiem zwrotu przez uprawnionego kwoty wypłaconej przez Skarb Państwa.

16 Czy można zaskarżyć odmowę udzielenia pomocy prawnej?

Postanowienie o odmowie przyznania pomocy prawnej można zaskarżyć.

Można to zrobić osobiście lub za pośrednictwem adwokata.

Zaskarżyć można postanowienie o odmowie przyznania pomocy prawnej w całości lub postanowienie o przyznaniu częściowej pomocy prawnej, jeżeli wnioskodawca ubiegał się o pełną pomoc prawną.

Środek zaskarżenia należy wnieść w terminie 15 dni od dnia otrzymania [zawiadomienia](#) o postanowieniu.

Należy w nim wskazać przesłanki zaskarżenia wydanego postanowienia. Przykład: błędnie podana liczba członków gospodarstwa domowego lub kwota dochodów wnioskodawcy.

Środek zaskarżenia należy przesłać do biura ds. pomocy prawnej, które wydało postanowienie, listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

Należy do niego dołączyć odpis zaskarżonego postanowienia.

Wydział, który wydał postanowienie, przekazuje wniosek do organu właściwego do rozpoznania środka zaskarżenia. Organ właściwy do rozpoznania takiego środka zależy od sądu właściwego do rozpoznania sprawy, w związku z którą złożono wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

Organ właściwy do rozpoznania środka zaskarżenia w zależności od sądu	
Sąd	Organ właściwy do rozpoznania środka zaskarżenia
Postępowanie zwykłe	Pierwszy Prezes sądu apelacyjnego właściwego miejscowo dla sądu rozpoznającego sprawę lub sądu apelacyjnego rozpoznającego sprawę
Krajowy Sąd ds. Prawa do Azylu (Cour nationale du droit d'asile)	Prezes Krajowego Sądu ds. Prawa do Azylu
Sąd administracyjny	Prezes administracyjnego sądu apelacyjnego właściwego miejscowo dla danego sądu
Administracyjny sąd apelacyjny	Prezes administracyjnego sądu apelacyjnego rozpoznającego sprawę
Rada Stanu	Przewodniczący Sekcji ds. Sporów Sądowoadministracyjnych Rady Stanu
Sąd Kasacyjny	Pierwszy Prezes Sądu Kasacyjnego
Sąd ds. sporów o własność	Prezes sądu ds. sporów o własność

Po rozpoznaniu środka zaskarżenia wnioskodawca otrzyma [zawiadomienie](#) o postanowieniu pocztą.

To drugie postanowienie jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

Uwaga:

Środek zaskarżenia wnoszony przez adwokata do prezesa administracyjnego sądu apelacyjnego lub przewodniczącego Sekcji ds. Sporów Sądowoadministracyjnych Rady Stanu należy przesłać za pośrednictwem systemu zdalnego składania środków zaskarżenia [Télérecours](#).

Pomoc prawna może zostać przyznana z mocą wsteczną, jeżeli strona wniosła pozew i wygrała sprawę, a wcześniej odmówiono jej pomocy prawnej z uwagi na brak uzasadnionej szansy powodzenia powództwa.

Ostatnia aktualizacja: 21/02/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.